

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

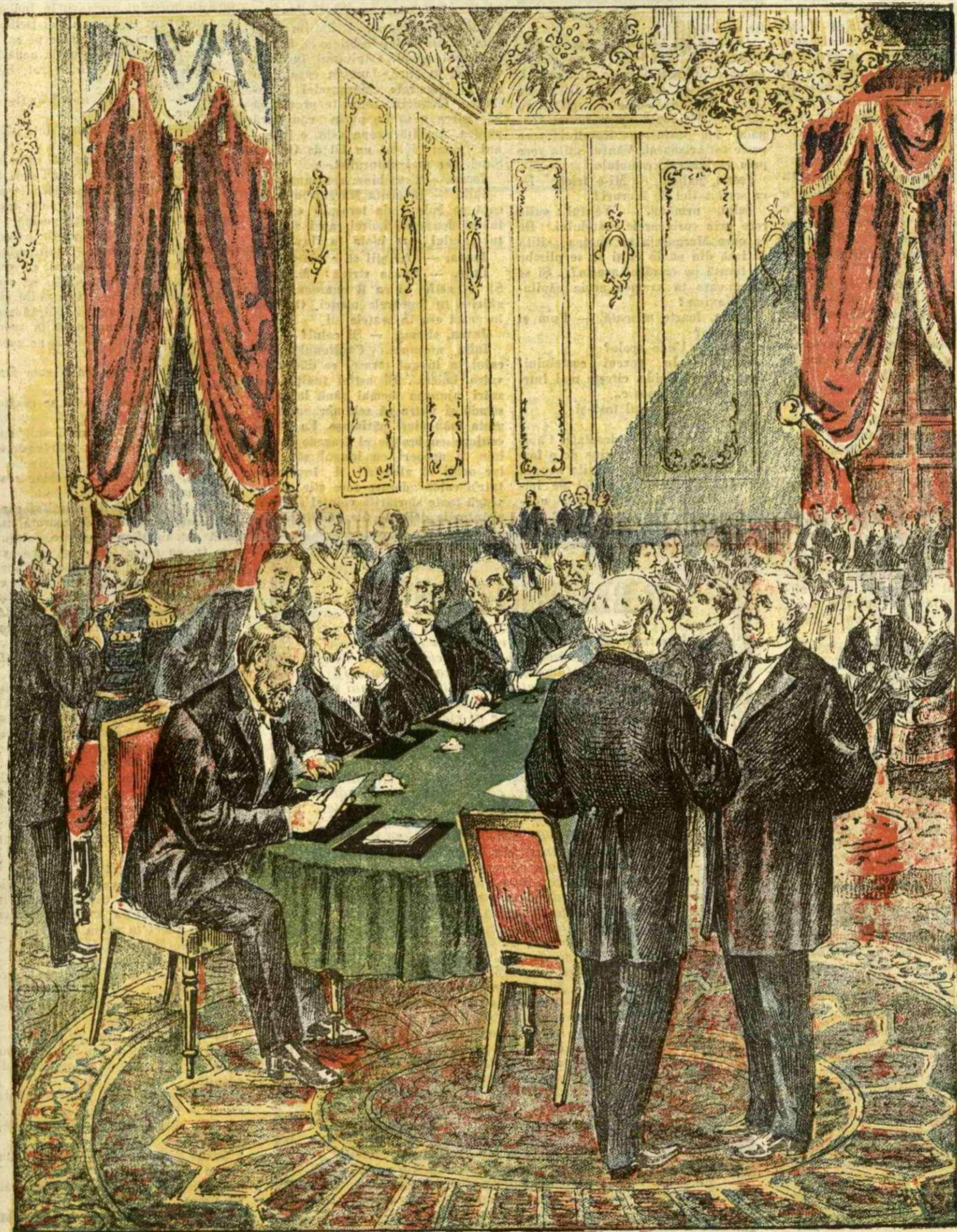
COLABORATORII ACESTUI NUMAR

I. Foti, Carmen Sylva, Const. A. I. Ghica, E. N. Veronca, Stelian Vasilescu,
H. Hortopan, Ion Scăenaru, Cornelia Drăgăneccu, Sandy Săvulescu, T. Ladna. etc.

ANUNCIURI

LINIA PE PAG. 7 și 8

BANI 20

Conferinta din Paris

Un roman pasional

de MARCEL PREVOST

În castelul Roches din Touraine, pe la sfârșitul vacanțelor, Iulia de Lescourtois, unica fiică a castelanilor stă în camera ei. E o fată de cincisprezece ani, mlădioasă și subțire, cu niște ochi mari, nevinovați. Își face toaleta de noapte și pieptănă astfel ca o copilă, destul de frumusețea, cu coada mare bălăc, bine împletită care cade pe blana de crep liliac și care trădează tot cece ar trebui să ascundă. Căci Iulia de Lescourtois, în loc să alunece ca o fetiță cuminte în pătuțelul Louis seize, lae alb cu firisoare albastre, ale cărui caste draperii se desfac în formă de triunghi, a îmbrăcat un cagot peste cămașa ei de noapte. Pe față se apropie de ușa care dă în odaia vecină, o întredeschide ușor strigând:

— Vii Jeana?

— Da drăgoșă.

Și pe dată apare un alt capot liliaciu, ce încălție fermele delicate ale domnișoarei Jeana Amery, o blondină mică și grăsuță, camaradă de pension a Iuliei și prietena sa nedespărțită chiar în timpul vacanțelor.

Cu aere misterioase și cu o seriozitate nespășă, ambele fetițe se așează la masa de scris din mijlocul odăii: d-soara de Lescourtois deschide un voluminos enet manuscris ale cărui scărte sunt învelite în hârtie albă.

Pe prima pagină se pot citi următoarele cuvinte:

INȘELATA

Mare roman pasional de
Enguerraud de Casteljaloux

Domnișoara de Lescourtois rafinează manuscrisul o clipă. Prietena ei Jeana o privește cu admirație. Singura prietena aceasta știe taina cea mare.

Enguerraud de Casteljaloux are părul blond, împletit pe spate, sânișeri albi răsăriți și un capot liliaciu; autorul „Inșelatei” nu e altcineva decât însăși Iulia și acest mare roman pasional nu e decât fructul vacanței.

Iulia sub motiv că scrie prietenilor sale, sau își face temele, se închide o oră sau două în fiice seară cu prietena ei în odaia ei și'n timp ce toți ai casei dorm, citește paginile campuse în timpul zilei.

Jeana întrebă:

— Ai scris seara cea mare?

— Da, răspuse Iulia.

— Până la clipa în care?

— Da... ascultă.

(Cele două prietene se așază).

Iulia tușeste ușor și citește. — Capitanul Maxime nu se înșelase. Impresia pe care o produsese asupra Margheritei fu grozavă.

Jeana. — A fost.

Iulia. — Cum a fost?... A da, vei fi având dreptate. Va să zică: Impresia pe care o produsese asupra Margheritei a fost grozavă. O singură dată îl văzuse și se îndrăgosti de ea de el.

Jeana. — Că se și îndrăgosti de el.

Iulia. — De ce.

Jeana. — Deja sună urât.

Iulia. — Ascultă, nu mă întrerupe într-una. Devii plictisitoare cu gramatica ta.

Jeana, sîmșă. — Nu poți lăsa gros file.

Iulia. — Mai întâi astea nu s greșeli. Le corecteză tipograful. Și pe urmă în toate cărțile sunt greșeli... Uite Boileau... d-ra Zenoide Fierist și ntăția altă.

Jeana. — La drept vorbind, e adevărat. Continuă:

Iulia. — Eu reveni în castelul mamei ei într'o stare de nedeseris. Cât e de frumos se gândea ea. Ce bine îl prinde uniformă și ce mâini albe și subțiri mai are. Dar mustățile lui. Vitejia se citește în trăsături de faț pe obrazul său „patibular”.

Jeana. — Dar ce o mai îi însemnând cuvântul acesta?

Iulia. — Cum nu știi? Sunt oameni cari au o înfățișare grozavă, bandiții.

Jeana. — Ah!

Iulia urmând să citească. — Fără-măntă de gândurile acestea, ea se aruncă în fața crucifixului și îl rugă pe Christos să-i dea de soț pe căpitanul acela vileaz. Altminteri se simțea în stare să facă nebulițele cele mai mari, ca de pildă să se lase să fie răpită.

(Jeana). Ei bine nu e așa.

Jeana. — Absolut! E un roman pe care ne-ai poși lăsa în mina ericului.

Iulia — eu măndrie. — O! nu de sigur. Noaptea sosise acoperiad cu vântul ei des toată valea Loirei. Zăpada își întinsese liniolul rece peste tot orizontul. Vântul sulfă rece prin coridoarele castelului.

Jeana, palidă. — Mi-e frică. De ce scrii astfel de lucruri?

Iulia, urmând. — Vântul sulfă rece prin coridoarele castelului. De ce oare Margareta se simțea silită să iasă din odaia ei și să se plimbe pe terasă pe crivățul acesta?... Și se făcea oare în vremea aceea căpitanul Maxime?

Jeana, foarte mișcată. — Cum și el e acolo?

Iulia. — Unde acolo?

Jeana. — În parcul castelului! Sunt sigură. Haide, citește mai iute. Doamna! Ce frumos e...!

Iulia. — Capitanul însăși

Jeana. — Insași.

Iulia. — Insași ai dreptate. Capitanul însăși fusese împins de o forță misterioasă către copila asupra căreia... produsese o astfel de impresie. Pe la orele unsprezece noaptea spuse să i se pregătească cel

mai bun cal al lui, Ariaban cu care porai peste câțva timp în goană spre castel. Găsi însă poarta închisă...

Jeana. — Ce o să faci?

Iulia. — Maxime cobori de pe cal și bătu cu tocul revolverului, în ușa păzitorului de noapte. Acesta deschise îngrozit. — Ascultă, zise căpitanul, dacă ai să spui o vorbă, îți zbor creierii cu revolverul. Dar dacă mă lași să trec, poftim o sută de mii de lei în hârtii de bancă.

Jeana. — Trebuie să pui trei sute de mii de lei.

Iulia. — De ce?

Jeana. — O sută de mii de lei dau un venit anual de 3000 de lei și păzitorul o să-și piardă slujba.

Iulia, îndreptând. — Poftim trei sute de mii de lei în bilete de bancă. Păzitorul primi. Capitanul încălecă și intră în par. Lumina care liărea la ferestrele Margaretei îl călăzea. (Jeana): Acum te previu că istorisirea o să fie puțin cam fără perdea. Ascultă, scena asta, e în genul meu: E tot un fel de George Sand, dar mai naturalist.

Jeana. — Prea bine, continuă.

Iulia. — De-odată Margareta aplecă pe balustrada terasei, care se înălța deasupra Loirei, auzi zgomotul calului care inota în fluviu.

Jeana. — Dar știi că e bine.

Iulia. — Dâna strigă: Maxime. Și tot astfel și ea îl cunoscuse și-l ghicise în tenebrele nopții. O clipă în urmă era în brațele lui.

Jeana, sfioasă. — Și calul?

Iulia, atșeptă. — Capitanul așază calul în lungul terasei ce dădea în valea Loirei... Și astfel înălțat în săcri, ajungea tocmă până la balustradă și putea să schimbe cu Margareta mângâieri pătimate. Ea îl înconjura cu brațele ei fragede și lălaie îl acoperi cu lungul său păr iar ochii ei albaștrii îl învăluiau într'o căldă adorare care știe să învingă toate sforțările voinței și toate avânturile delicate ale gândirii. Că-

pitanul își muia buzele în acciași cupă.

Jeana. — Asta e de tine?

Iulia, oarecum stingherită. — Da, de ce?

— Jeana. — Uite nu știu cum, dar pare mi se că am mai citit așa ceva. Ah! da... În cartea aceea roșie pe care ai luat-o pe furis, în vacanța trecută din biblioteca tatălui tău.

Iulia. — Ei bine, da aduce puțin cu o frază pe care am copiat-o din cartea aceea... din Indiana. E clipa în care Raymond sărută pe Creola.

Numai că eu am schimbat. Acolo scria: „brațele sale fragede și brauc și ochii ei mari negrii. Și apoi împrejurările nu sunt aceleași. În Indiana amândoi sunt în odaia d-nei Delhmare. În romanul meu unul e pe cal și altul pe terasă. E o situație nouă.

Jeana, convinsă. — Adevărat. Scena s'a sfârșit?

Iulia. — Sigur că nu. Sfârșitul e mai bine.

Jeana. — Citește atunci înle sfârșitul.

Iulia. — Vântul urma să sufle cu turbare prietere copacii parcului. Și să înfimare. Loira care curgea la picioarele terasei. Deodată două lovitururi sumare în elopotnița vecină.

Ora două strigă Margareta, trebuie să mă întorc în odaie. — Adio, scumpa mea, răspuse căpitanul. Pe veci nu voi uita orele delicioase pe care le-am petrecut lângă tine. Adio sau mai bine la revedere. Și înălțându-se pentru cea din urma oară în săcri, o sărută încă odată pătimate pe gură.

Jeana. — Oh!

Iulia. — Nu e așa că e cam fără perdea?

Jeana. — Cel puțin o să se căsătorească.

Iulia. — Nu! O! ea ar fi voit, dar căpitanul nu vrea. Se îndrăgosteste de o americană.

Jeana, pe gânduri. — Ce bine e să fii bărbat.

Iulia. — Dar ascultă sfârșitul care e și mai și. (Citind) Margareta ascultă cât va timp tropăitului calului enze trecea peste Loire și care se pierdu în curând în noaptea istunecată. Se întoarse apoi în camera ei elătându-se de parcă ar fi fost beată... A doua zi când se deșteptă, scoase un strigăt puternic. Observase că e mamă.

Jeana, mișcată. — O! sărmana fată. E îngrozitor.

Iulia, cu măndrie. — N'avem multe romane ca acesta, nu e așa Jeana?

Jeana. — Nu mai luape nici o îndoaie. (După o clipă). Dar spune-mi Iulia, cum a băgat de seamă Margareta că o să aibă un copil?

Iulia, oarecum incurantă. — Ei! ea toate lucrurile nu e așa? Sunt unele lucruri pe care le știe toată lumea. Se știe dinainte. Chiar se și spune: „Doamna cutare, o să aibă un copil”.

Jeana. — E drept!

(Urmează câte va elipe de gândire. Iulia închide caietul manuscris și-l inenie într'un săltar. Jeana se întoarse încet în odaia ei).

Iulia. — Mergi să te culci!

— Jeana. — Da... (o pauză).

Să știi de la mine Iulia, că ai foarte mult talent.

Iulia. — Cu adevărat, crezi? E tot atât de bine cu George Sand?

Jeana, după o clipă de gândire. — Stilul firește nu e așa de bine dar compoziția în sfârșit e mai bine alcătuită.

Iulia, cu patimă. — O! cât ași da să mi se îpărească manuscrisul acesta... să mi-l publice vre'na ziur. Tu n'ai vrea?

Jeana. — Nu. Eu ași vrea să fii iubită e un cam mare e căpitanul.

(Ambcile fete stau pe gânduri cât va timp).

Iulia. — La noaptea, mă duc să mă culc.

Jeana. — Eu am să-mi fac rugăciunea.

Iulia. — Da! Foarte bine faci.

(Se sărută. Jeana închide ușa în urma ei. Iulia se culcă).

Trad. de Constantin A. I. Ghic

REMINISCENTE

Stoluri triste de iluzii, din viața mea pustie,
Pentruce vă reîntoarceți, să-mi aduceți veselie,
Când mi-e inima sfărmată de-ale traiului furtuni?
Tu, nădejde, ce mai cauți, ca în minte să-mi mai suni
Toaca dulce-a mângâierii și a visului de aur,
Când pierdut pe vesnicie mi-e al vieții scump tezaur?
Negreșit că și pe mine mă nădădise călul,
Și-al meu suflet se scaldase în raze luminoase cristalul
Și bogat fără de margini mă credeam atunci că sunt,
Iucurii, plăceri și visuri le aream într'un cuvânt.
Mă nădădau atunci toate, căci era ce să mă nădăde,
Și-a mea inimă s'o fure și cu lacrimi s'o frământă...
Primăvara, în grădina... o, era nesper de dulce,
Ca să las pe iarba verde, seara, capu-mi să se culce...
Erau taine-atunci ascunse, ce-mi nădădau plăcut în minte
Și nădădau a mea viață cu o patimă fierbinte!...
Parcă văd și-acum căminul părintesc de lângă vale,
Îmi pătrund, pe vânt, în min'e toate ferușele sale,
Mi le-apropii de viața de acum... par că-s în ele,
Parcă văd și-acum tovarăși scumpi copilăriei mele.
Broaia de copii sălbateci, ca să mergem, până în zori
După fluturi după flori!...

Dar încet-încet tot curge timpul dădător de grije
Că din inimă-ți tot fură și te lasă ca pe o schije,
Că strein, rămâi în urmă de viața din trecut,
Și adesea, stînd pe gânduri, tie-ți pari necunoscut,
Și te întrobi de esti acela, și de cumva nu te minie
Tot ce-ți trece-acum prin minie!...

Vai, de câte nu-i legată o viață-atât de tristă!...
Câte amintiri din urmă pentru dâna nu există!...
Câte sbuciumări de suflet și sensatii ce-am simțit,
Răselesc azi al meu suflet și un dor nefermărit
Mă apucă... și-aș vrea par că să mă întorc pe-acelâs drum
Și să fii, eu ani în urmă, de-unde am plecat acum!
Căci mi-as da viața nădăd pe o clipă din trecut,
Să mai am acele toate dulca comori ce am pierdut:
Viața de copil frumoasă, dulce și nevinovată,
Părinteștile cuprinsuri unde pentru nădăd dădă
Auzii-am că mă cheamă
Mângâiosul glas de mamă...
Dar s'au dus de-acuma toate, pe o cale neînturnată,
Parcă n'au fost niciodată!

Focșani

Tache Ladna

VEDERI DIN PARIS. — INSTITUTUL FRANȚEI

PORTRETE LITERARE

TITU MAIORESCU

de I. FOTI

Bazându-se pe formule științifice, d-l Maiorescu a dovedit necesitatea ortografiei fonetice, împotriva celei etimologice.

A definit pe oratorii din timpul său în mod magistral: „pe orator îl străpunge scopul, pe retor deșartăciunea, pe guraliv mândria de limbă. De aceea oratorul poate avea o valoare permanentă, retorul numai una trecătoare, limbutul nici una”.

Și pe contemporanii „intellectuali” i-a apostrofat cu admirabilele cuvinte:

„Și degeaba veniți astăzi și voi, cei cu gândurile groase, cu forma micuță, cu stilul grosolan, filozofii, academicii, jurnaliștii, sau cum vă mai numiți: degeaba vă încercați să loviți cu atita patimă în direcția cea nouă: voi n'aveți formă, ziua le mâine nu vă mai cunoaște”.

Căci, care-i simbolul artei de cât expresia, forma, cuvintele ritmate, anecdotice armonizate, arama cetănită în trupul unei zee divine, marșura săpată să ne dea înzina reală a expresiei formelor materii; pictura colorată sau desenul expresiv care reprezintă starea sufletească, mișcările inimii din aspectele naturii, ea și din aspectele vieții sufletești!

De aceea forma cu atât e mai vie, mai pregnantă și mai adecvată idealului conceput de artist, cu cât elementele ei sunt mai aproape de realitatea. Din această retrăire a obiectelor lor reale din această rețopire (refondre) a impresiilor externe, în fantezia creatoare a artistului, realitatea iluzionată acum a artei, capătă proporții, este de o sută de ori, de o mie de ori mai mare ca simpla realitate, este unică, eternă, impersonală, operă de artă.

Operile cari nu sunt bine concepute au expresia vagă, confuză, întortochiată, obscură și prolixă. Acestea sunt operele mediocre. Chiar o expresie fericită nu ne poate reține pe loc, ci ne poate servi numai ca material de construit pentru o nouă operă a unui adevărat artist. Putem găsi „în stercoră Eunii” și perle, dar acest lucru nu ne îndreptățește să o calificăm opera primului poet epic, ca o operă grosieră inegală, nestilizată și banală, ca viața artistii-

că a vechilor romani, buni agricultori în schimb, buni militari, și buni gospodari și excelenți oameni politici, ca toți țărani în genere.

V

Opera d-lui Maiorescu a fost didactică și națională în partea ce privește Ortografia română și năzbitiile etimologice ale bătrânilor Bariț și Cipariu, — științifică și morală în partea „Teoria poeziei”, în „Poezii și critici”; în „Direcția nouă”; în „Răspunsurile Revistei Contemporane”; în „Contra școlii Barnuțiu”; literară și științifică, — de o mare valoare literară în — „Progresul Adevărului”; în „Beția de cuvinte”; în

fragmente din „Teoria poeziei”, și mai ales, în Istoria contemporană introdusă ca prefață la discursurile sale parlamentare. Nicăieri limba română nu capătă atita vigore, atita putere de redare a sentimentelor generale; la nici un scriitor de al nostru precizia faptelor, conturul, evenimentul nu intră în cadrul istoriei naționale și universale cu mai multă iubire de adevăr. Nici o patimă, — oare care parțialitate pentru partidul conservator, cu o nuanță foarte stearsă și în freacă — nu-l preocupă, srie sine ira et studio, cu dorința de a servi adevărul. A văzut lucrurile și evenimentele vieții lui cu ochii lui Thucidide și le-a judecat cu aceeași intuiție lără și le-a așezat după aceeași legiuire puternică. Citiți în această privință — din tot ce s'a publicat până acum — descrierea războiului nostru de independență dela 1877 și boala Prințului Moștenitor (actualul rege al României), din 1896 ca să vă dați seama de importanța istoricului și de

meritele și de calitățile lui excepționale. Nu voi atinge pe nimeni în amorul său propriu când voi afirma că scrierea adevărului și mării istorii a României începe de la d-l Maiorescu.

Nu pot termina acest portret literar fără să dau cîteva exemple de frumusețea formei la d. Maiorescu. Nicăieri compoziția operii nu e mai perfectă și la nimeni altul la noi, expresia mai clară și mai pregăantă. Probabil că nici unul dintre scriitorii noștri n'a cugetat mai limpede ca dînsul.

— „Prin negura egoismului nu străbate lumina adevărului, nici căldura frumosului.

— „Așa dar entuziasmul impersonal, iacă semnul hotărîtor al celor chemați” (Progresul Adevărului).

— „Don Quijote credea că morile de vînt sunt uriași. Oamenii de rînd cred că uriașii sunt mori de vînt”.

— „Respectul exagerat pentru întregimea cugetării împiedică acțiunea. Căci orice faptă este o verigă ruptă dintr'un lanț infinit, și omul activ este din capul lucrului condamnat la fragment” (Aforizme).

— „Treapia d'întăi, pe care ne înmăltăm este un altar de jertfă”.

— „Cînd se află omul în momentele hotărîtoare ale vieții, nu-l mai conduce mintea: ea îi arată numai alternativele. Direcția finală o dă inima” (Aforizme).

Prin această concepție înaltă a adevărului și a frumosului, prin influența binefăcătoare a lui Platon și Schopenhauer, d-l Maiorescu n'a eruat minciuna patriotică, care imbracă interese mășchine personale, sau de partid; a dărmat idoli falși, cari susțineau noțiunile false asupra libertăților publice, asupra artei de a spune vorbe goale și fără sens; a învins, poate, în oarecare nedreptate, manile istorice de a ne trage direct din Romani ale lui Barnuțiu, și încăpățînările etimologice ale bătrînilor academicieni transilvăneni, cari au venit cu derivarea limbii noastre vulgare din clasicii latini; și a combătut prin toate mijloacele inspirația falsă; imperfecția expresiei — sărăcie de idei; beția de cuvinte care acoperă goliciunea gîndurilor; într'un cuvînt a declarat războiu pe viață și pe moarte medicrității din toate clasele și din toate ramurile. Înarmat cu o cultură vastă, avînd autoritatea și seriozitatea savantului, puterea și stăruința nezdrușcinată a bărbatului de convingeri a izbîndit în opera sa. Falsurile pentru cultura românească sunt imense. Prin d-l Maiorescu s'au impus mai mult societății românești, Alexandri și Eminescu, prin d. Maiorescu s'a reușit a se înfrîngea pe la Universitățile noastre vatra luminătoare și caldă a științei universale. Acolo unde a strălucit știința, acolo unde a alunecat omul care greșea, criticul l'a ridicat, l'a scos de sub obroc la lumina zilei (cazul Popovici-Bănăceanu), Creangă).

Dacă d-l Maiorescu are uzele scăpări din vedere și unele rezerve, aceste lucruri în loc să-i micșoreze meritele, i se pot trece și i se pot ierta. Omul politic, istoricul, profesorul n'a putut să îmbrățișeze totul; anume colțuri au rămas obscure pentru ochii magistralului. Dar atita tot.

Co înălțime sufletească, ce dărnicie tănuită se ascundea sub această rezervă și prin aceste treceri cu vederea vom vedea atunci cînd se vor publica memoriile și cînd vom reciti în întregime scrisorile intime ale bătrînului magistrul.

Nu mă tem de a mă mai repeta încă odată, ceace am mai spus cu altă ocazie, că d-l Maiorescu a avut asupra literaturii românești ceva asemănător cu influența binefăcătoare a marelui Goethe asupra literaturii și asupra culturii germane.

AȘ VREA SĂȚI SCRIU

*Aș vrea săȚi scriu în versuri măestrite,
Cum n'am scris nici-odată nimănui,
Ș'n șirul vorbelor neplătute,
Compara sufletului meu s-o pui.*

*Aș vrea săȚi scriu cum n'am scris nici-odată,
Ș'n clarul vorbelor cu ritmul lin,
Să'mi oglindesc iubirea mea curată,
Dorința mea și gîndul meu senin*

*Aș vrea săȚi scriu, săȚi scriu atît de multe,
Cu'n singur dor, cu'n singur inteles,
Iar sufletului tău, de-ar sta s'asculte,
Comori de visuri gingase să-i tes.*

*Dar ochii tăi adânci ca înșinutul,
Senin ca cerul nopților de-April,
Și glasul tău duios cam e alîntul,
Și trilul risului ca de copil;*

*Și trupul tău s'ntreaga ta făptură,
Dă aripi visătorului meu gînd,
Mă jarmescă, mă mbată și mă fură,
Ș'ntralte sări mă pomenesc, visînd...*

*Aș vrea săȚi scriu copilă adorată.
Dar nu povești cu: Feți-Frumoși sau Smei,
Ci dorul meu, iubirea mea curată
Și nu pot, nu!... Citește'n ochii mei...*

Stelian Vasilescu

LIA

Nu te mai gândi la viață!...
E un leas de durere,
Și durerea cea mai mare
Va pieri cum totul pieri.

Nu mai plânge oboșită
Amintindu-ți din trecut!...
Din păcărele iubirii
Căși ea noi n'or fi băut!

Peste sufletele noastre,
Câte calde adieri
Arunca o vorbă numai
În fermecătoarele serii!...

Câte raze de lumină
Peste noi cernut-a luna!
Cum credeam atunci în vorbe
Și n'aveam în sufletul nostru...

Nu te mai gândi acum
La nimic, frumoasă Lie;
Toate-au fost un vis zadarnic
Și frumos la nebulă.

Ce să mai rechiziți trecutul
Ca deșeură lui himeră!
Nu mai vine nici odată
Viața minie, moartea sperii.

H. Hortopan.

PLANUL lui TULLIUS

IO SATURNALIA I...

Ave domine!.. și sclavul împietreste.

— Noaptea asta Lucus, la ceasul când se va da semnalul sărbătorilor, s'oi neide pe Fabius Senatorul. Și, cel ce șede pe via Capitoliu.

Și ochii sclavului scânteie. De mult nu mai ucise pe nimeni, ceea ce însemna, că stăpânul său de mult nu mai făcuse nici o nelegiuire. Deci iarăși prilej, pentru o plată bună.

Tullius urmă mai departe:

— Fabius va aștepta eu fiica sa, în poartă, alaiul când va scobori spre For. Nu mi te grăbi prosteste ca n'ar dați și aiți răbdare. Când vei vedea, că timpul e cel mai potrivit, căle-l jos, mulțimea delirantă va trece peste dânsul. Nimeni nu va și. Haide Lucus du-te.

Și sclavul ridicându-se de jos, își trăsni mândru umerii, ca pentru a arăta stăpânului, de ce ar fi în stare. Apoi întors între sclavi, nu mai bătu pe nimeni.

Perspectiva pungilor, îl tubunase.

Noaptea Saturnalilor.

După coloanele porților lui Fabius, Lucus așteaptă alaiul.

Roma fierbe ca'n ajun de război. Pe pietre, străzile aducând de prin suburbiile, varsă valuri împetritate de plebe. Sclavi liberați pentru șapte zile, purtând fudui, togile de purpură — semnul cetățeniei a șapte zile:

— cetățeni-liești, cu tegile întoarse pe dos, sublați cu țoțe dominând mulțimea și centurioni trufași, cu călări de jumătate metru.

Forțele ad, împărăștiind miros uscat, de colofoniu, fumul suind spre cer, lacrimoză mulțimea, care nu găsește ochi îndreptându-se spre cer, lacrimoză mulțimea, care nu găsește ochi îndreptându-se spre cer, lacrimoză mulțimea, care nu găsește ochi îndreptându-se spre cer.

Mulțimea așteaptă.

Io Saturnalia!

Și primul țigăr, străbate noaptea, ca o săgeată, vărsând în urma lui a-trava pașimilor desănuțite. Apoi un altul și un altul, și altele mercur, curg navălnic în sufletele celor, ce jos în For, așteaptă beți de gândul apropiatului desfrâu. Apoi, tonă Roma e un strigăt:

Io Saturnalia!

Lucus, după coloană așteaptă Fabius, e aci o întinzătură de mână,

și iar da gata, dar nu vrea până ce n'oi sosi alaiul. Sabina îngână printre dinți, un cântec obișnuit la aceste serbări, iar Fabius își potrivește mărul cetele togii, sârmanol!

Când primele strigăte porniră din Capitoliu, Lucus ajuns la marginea răbdării, vru să se arunce pe Fabius, dar i se păru, că mâna lui Tullius îl oprește; se nîță în jurul, nimeni; în schimb însă, începu să tremure aproape înnebunit de spaimă. Lucus necăia lui Tullius, tremur de frică!.. Cum ar mai rade, acum, de tine toți sclavii Lucus!..

Și Lucus, nu găsea nimic, prin care să-și lămurească neașteptatul tremur. Măniat după un răstimp, începu să-și arunce tot soiul de sudămi, care mai de cari, mai amare. Apei încheie:

— Vedeai-vei în Fabius, cine e Lucus, sclavul lui Tullius... și pronunțând „sclavul lui Tullius”, simți atâta mândrie, că parca se mai dovedea. Din plaurile lui Tullius, îl izbise mai mult iscusința drăcească, eu care erau alecătuite, și pentru asta, ajunsesse eu timpul, să aibă o rară admirație pentru stăpân. De aceea și parca că zice la tot pasul: „entărnia, pier bicalul lui Tullius”.

Lucus îmbărbătându-se, așteaptă.

Vin strigătele, tot mai repezi și tot mai deslușit se aud. Lumina roșie a torțelor, se vede acum, apărând la o cotitură.

Alaiul se apropie.

Nu mai e procesiunea în ordine, ce pornise de la statua zeului, cu profeții purtători ai pănelor *) în frunte. Veniseră acum, cele veștile nelipsite, lacantele. Coale, cu părul pe spate, cu gesturi ce nu mai aveau margini de nerușinare, atâțau mulțimea, beați de priveștița ce i se desfășura în față. Și darnică, cum niciodată nu se arătase, nici în vremele când restricția se abătuse asupra Romei, ea le arunca argintul, plata slugbei ce îndeplinea.

Yar exilii, din porți, priveau la el, că eu ficele.

Fruntea alaiului trecu, venind apoi desfășurată defilul de popor, străns pe drumul dintre Capitoliu și porțile Senatorului.

Fabius, nici gând acum, să mai parnească. În locieci, ar fi fost cu reputația, iar pe jos, s'ar fi expus, să fie strivit de mulțime, de aceea, se mulțimea numai să privească din poartă, cu Sabina.

*) Cu care statua lui Saturn, era înălțurată în timpul anului.

Lucus văzându-l că nu se mișcă, îi cam pricepu gândul. Scrașni și după un răstimp de socoteală, căind de după coloană, se apropie de Fabius:

— Dacă stăpânul dorește să meargă, eu i-ași putea fi sent în mulțime.

— Cine ești tu?

— Un oarecare Lucus, selav pe viață, liber acum și cetățean pentru șapte zile.

Fabius se apropie de Lucus, care într'adius, lăsase o distanță de câțiva pași, pentru a-l aduce mai aproape de mulțime. Lucus acum, mai face vreo doi. Fabius îl strigă:

— Ei Lucus, stai odată, vreau numai să te văd la față.

— Stăpânul e prea bun; mă temeam însă, să nu-l fi supărat... și abia zicând, se repede la Fabius și-l țărăște după el, spre mulțime. Sabina, care stătuse nemișcată până atunci, sare țipând. Strigătele-i însă, se pierd în cele ale mulțimii, iar mulțimea trece cară înaintea. Doară, până atunci, văzuse atâtea încercări pe drum!..

Lucus cu o lovitură, culeă pe hătrân; acesta însă, care mai dinainte își înclășase o mână în gâtul lui, căzând, trage pe Lucus după dânsul, toemai când sosia și Sabina.

Trei corpuri, unul peste altul, stan grămadă, sub picioarele mulțimii, ce trece delirantă, beați încă, de priveștița sângelui și a cărnurilor mutilate.

Mulțimea trece...

Jos Forul, răspunde cu alte strigăte, delirul se întinde, iar cetățențele la olaltă cu bacantele. Și rup vestimintele cu aceleași gesturi.

Roma serbează...

Spre ziua, Tullius intrigat de întârzierea lui Lucus, pornește spre cel ce șede, pe via Capitoliu.

Pe străzi, pe unde străbate, prin Forul, pe treptele templelor, cercetează fiecare corp în parte, din cei căzuți de beție în timpul nopții. Scâlțâc, ascultă horecâle și dă scârbit cu piciorul ficăruia, până ce ajunge în dreptul casei lui Fabius.

Aci vede, ceace mulțimea fusese în stare să facă.

Și Tullius, abia recunoscând cadavrul celei pe care Fabius i-o refuzase de soție, simți pentru prima oară în viața lui că-l înăbușe plânsul. Și desfăcu toga, îi înveli rămășițele și cercă să-și alunge vedevile, ce începură să-i turbure creierul. Un șirag nesfârșit de umbre, rodul atâtor strădanii; la urmă Sabina.

Târziu de tot, îl deșteptară strigătele unei cete întârziată, suind spre Capitoliu:

Io Saturnalia!

Și Tullius întors acasă, își liberă toți sclavii.

Ion Scăenaru

De-atâtea ori...

de CARMEN SYLVA

De-atâtea ori spre adăita
Copilei eu măntore privind —
Trezar și vreau să plec s'o prind,
Că n'ajugă într'iar fetița
Pe largu u-ă chiotind.

De-ai fi și 'nșelător vederii
Un chip de mort, și mut ai sta:
În orice chip te-ai arăta
Să nu te temi tu că mă superi,
Copilă cu icirea ta.

Nas întreba ce dor te poartă
Și n'as șopti nici un cuvânt,
Spre-a nu te risipi tu n'când,
Dar aș uita că nu ești moartă
Și moartăș crede că e sunt.

Mi-ai face-un semn ca din aripă
Și iar ar trebui să pleci
Eu te-aș privi cu ochii reci.
Dur vai m'as sătura pe-o clipă
De tine cea pierdută n'ceci.

TESTAMENTUL LITERAR

AL

CARMEN SYLVEI

La secțiunea II-a a Tribunalului de Hov s'a înregistrat, pe lângă testamentul cunoscut al Reginei Elisaveta, o nonă serisoare olografă prin care Carmen-Sylva hotărăște asupra manuscriselor de tot felul rămase după încetarea ei din viață.

Serisoarea, datată din Curtea-de-Arges, este adresată d-lui Al. Tzigara-Samureas și are următorul conținut:

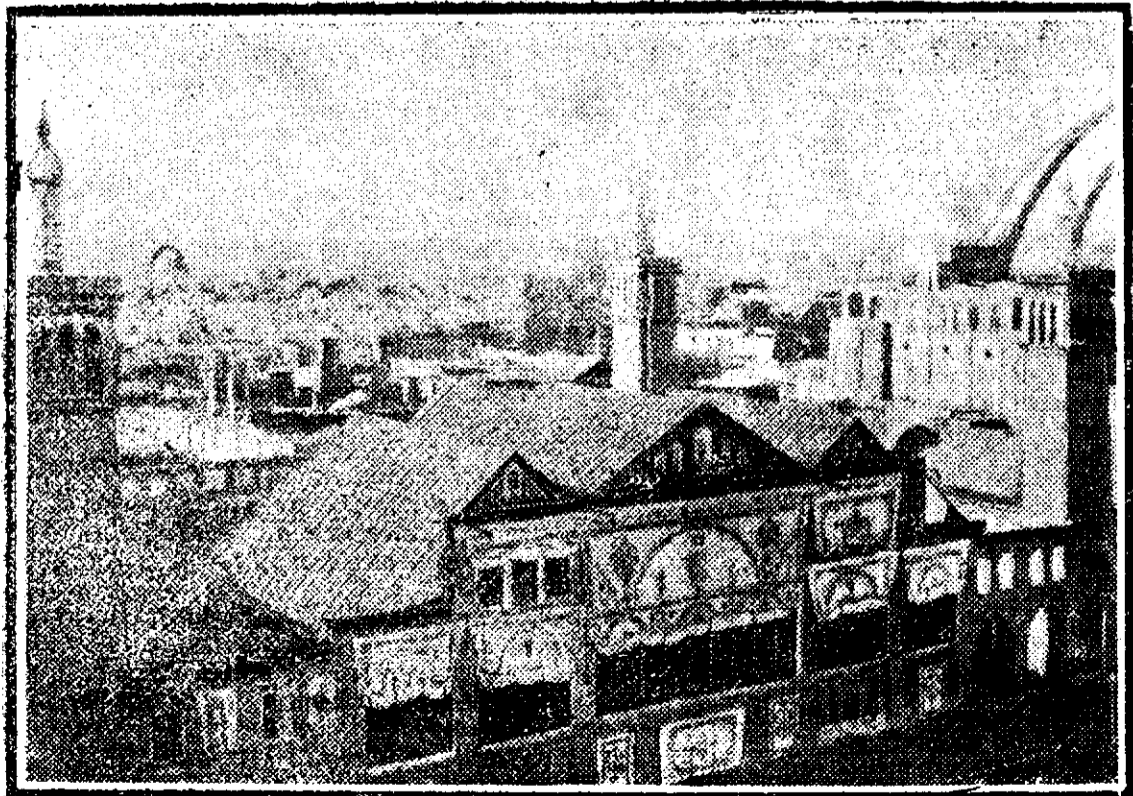
„Dorese ca toate manuscrisurile, ce se vor găsi după încetarea mea din viață, să fie predate Domnului Tzigara-Samureas cu facultatea de a dispune liber de ele. Dacă ași fi atinsă de vreo boală, care să mă facă incapabilă de a lucra, această dispoziție să se îndeplinească îndată.

După dispozițiile mele verbale Domnul Tzigara știe precis cum ar să dispună de hârtiile mele.

9/22 Iulie 1915

(ss) Elisabetha

Carmen-Sylva”.

VEDERI DIN TEHERAN. — PALATUL ȘAHULUI

O DESPĂRTIRE

de ELENA NICULIȚA VORONCA

Se decretase războiul. Pe străzile capitalei Bucovinei lumea aleargă redimerită abordând pe cunoscuți și iubindu-i, nouăți. Toți așteptau cu încordare evenimentele ce aveau să vie și care, învaluite în întinerie, dădeau ca și fantomele îndepărtate, mai multă spaimă fantasmic. O lege pusă de curind în vigoare, te umplea de adevărată groază: era legea marșului.

Doi oameni nu aveau voie să stea pe stradă să vorbească, iar dacă te scema de două ori un jandarm, sau un sergent, să stai și nu anzeai, și treia oară de nu te opreai, te înșpuca. Lumea speriată cita cazul. De multe ori și se părea că te strigă: ascundeți urechile și te opreai înaintea celui dintâi sbir prost, ce purta uniforma. Nu stiai ce să te faci. Eră mai cu cale să pleci undeva departe. Singură vremea frumoasă îndulcea împrejurările acestea apăsătoare. Erău niște zile dumnezeiești.

Lumea e în Cernăuți zi de iarmaroc. Oamenii năvăliseră și mai mulți dela țară, ca să afle nouăți, dar speriați de cele auzite, căutau să-și isprăvească cât mai înțe interesele și să fugă. O lumină dulce îți mângâia sufletul și-ți încânta vederile, dând o înfățișare neobișnuită și cindată la tot ce te înconjură. În lumina aceasta oamenii nu se mai observau. Era tocmai timpul potrivit pentru o întâlnire. După o iubire de trei ani, un bărbat și o femeie se despărteau. În grădina publică, pe o alec umbrită de arbori seculari, pe o bancă expusă soarelui, care pieziș trimitea razele sale dulci lumii amărate, cu inima plină de nerăbdare femeia aștepta. De câte ori vedea din depărtare pe cineva, venind pe sub bolta copacilor, inima îi tresărea, așteptându-și privirea mai cu intensitate — abătută când se înțela — până ce în fine se liniști. Silueta inaltă a omului iubit tot mai sigur se desena în cadrul naturii pe sfârșite.

Bărbatul se apropia repede, salutând din depărtare.

Ea făcu cățiva pași spre el. O bucurie nespusă se manifestă în ochii și vorbele lor gingașe. Dându-și mâna, se așezară pe bancă spre a vorbi. Ce fericire e când doi oameni cari se iubesc simt la fel. După ce-și destăinuiră unul altuia supărările, ea replică la vorbele lui: „Va să zică trebuie să pleci? Bine e-ai fost scutit de armată, desigur că nu te vor mai lua!” „Mă duc, dar în două săptămâni viu înapoi. Să mă aștepti tot aici, luni la aceeași oră. Ia caz dacă aș fi împiedicat, atunci să mă aștepti Lunea viitoare. La revedere!” „La revedere!” Își strinseră mâna și plecară, fiecare apucând pe altă cărare.

Opera distrugerii, pusă în mișcare, înainta cu pași gigantici. O zi nu se asemăna cu alta. Până la săptămână, jandarmii austriaci, ce păzeau grădina dimpreună cu rezerviștii, învadară în Nouă Suliță rusească și satele din jur. Ne aflând nici un picior de soldat în cale, după ce băgară spaima în locuitorii liniștiți, se întoarseră triumfători, luând cu sine prizonieri, pe oamenii ce întâlneau. Vestea merse că de frica lor, nuși nici nu se arată pe la graniță. Astfel, luni la săptămână, nouătea zile era: că președintele țării a dat ordin să se ia în stăpânire teritoriul cucerit, punându-se un primar austriac în Noua Suliță rusească.

Eftina isbindă, dar care aduse după sine mult desastru. Rușii, cari năvăluiră aici gând să pue piciorul în Bucovina, auzind de masacrul ce i-au cercat, găsiră cu cale să le întoarcă vizita. Iar în Duminică viitoare, pe când slujeau proștii în biserică, se auziră cele dintâi bubuituri de tunuri, — ca paradă...

CONGRESUL DIN PARIS. — PRINCIPALII DELEGAȚI

BRIAND (Franța)

ISVOLSKI (Rusia)

GREY (Anglia)

Satele unde avea loc lupta, erau: Rarancea, Boianul și Mahalaua. În câteva ceasuri capitala era plină de care și căruțe încărcate cu femei, copii, de oameni ce fugeau îngrozii, cerând ajutor, aducând vestea masacrului rezerviștilor austriaci, surprinși noaptea la Rarancea de inamic.

— Îți era mai mare mila să-ți vezi flămânzi și plângând. Până'n seară toate satele din jur erau înșesate de refugiați.

Rușii voiau numai decât, să ia masa la 12 ceasuri, în Cernăuți. Ba niște patrulare rusești trecuseră chiar Prutul. Au fost văzuți în Horecea (suburbia Cernăuțului) sărind gardurile prin grădinile oamenilor. Venind însă armatei locale pe la amiază în ajutor regimentul 41 din Galizia, le-a tăiat rușilor cheful ospățului.

Pe la 3 ceasuri, cernăuțenii erau aceia cari se delectau, privind cu binoclurile de pe turnuri și de pe dealul Horecei, pe câmpul de luptă, urmărind toate mișcările și numărând hubuiturile de tun.

A doua zi dimineața când s'au sculat, cea dintâi veste a fost: că armata lor eșise învingătoare. Spiritul era atât de ridicat, încât nu vedeai în toate părțile decât entuziasm.

Colțul acesta de țară, dimpreună cu orașul devenise istoric, cum numai prin cărți citeai, hrând o proporție și un aspect măreț în ochii tuturor. Cine poate descrie sentimentele de mândrie, de care erau cu toți animați. Lupta încă dura.

Ziua era frumoasă. În depărtare, din când în când se mai auzeau tunurile, care însă n'au fost în stare să sperie dragostea. Cu toate împrejurările furtivoase, simțite și trăite, în grădina publică femeia aștepta nerăbdătoare, pe aceeași bancă, pe omul care îi umplea ființa. De astă dată nu se afla singură: jandarmii erau puși la distanță, de pază. Fără a-i păsa de nimeni, ea se nita îngrijată pe sub umbratul alcei, doar va vedea silueta sveltă desprinzându-se dintre ramuri — dar în zadar. Soarele lumina mai cu duioșie, trezindu-i mai adânc în suflet jalea după cel ce lipsea.

Privi îndelung arborii din jur, întipăruindu-și în suflet, și desmierdându-i cu privirea, devenindu-i singurii tovarăși scumpi, martori ai fericirii lor trecute. Umbrele lor se

SALANDRA (Italia)

plecau tot mai lungi și mai negre, pe verdețea gălbue, parcă pentru a-i zice adio, plopii părăd niște puncte uriașe de esclamară... Ea se sculă întristată și plecă, urmată de privirea ochilor păzitori. Ideea că trenurile nu circulă pentru călători, îi reamintea în suflet speranța pentru zile mai liniștite.

În oraș era mare animație. Rușii fuseseră alungați peste graniță. Oamenii alergau într-o întâmpinare răniților, care erau primiți cu entuziasm. D-nele dela „Crucea Rosie” mai întâi îi tradau cu băuturi răcoritoare. Se făcuse noapte și lumea nu se ducea dela poarta spitalurilor. Fusese o luptă ideală...

Tot ce se vede cu ochii e mai frumos, mai viu decât în carte, ici și tu parte cu ceva, măcar cu sufletul, mișcându-te în cadrul lucrurilor. O delectare nespusă e simțul acela de mulțumire împărtășit de către toți.

Deși în fond, nu ești decât un privitor, ca la teatru. Dar să te duci pe câmpul de luptă, să te niți între cutiele războiului... Cei cari veneau de acolo spuneau lucruri îngrozitoare... Cum mergeau până în genunchi printre cadavre, călcând în laetri de sânge. Bucăți de corpuri înșăngerate erau aruncate în toate părțile: mâini, capete, picioare, trunchiuri fără cap, la vederea cărora și se ridica părul înghețându-ți sângele, pe când vetele răniților și ge-

metele celor ce se luptau cu moartea, umpleau aerul, sfâșindu-ți inima. Nu știai unde să te duci mai degrabă, unde să ajuți. Unii se sbăteau sub corpurile suprapuse, cerându-ți cu glas slab ajutor, iar până ce ajungeai, își dădeau sufletul, murind înăbușiți. Alții căzând departe, prin șanțuri și păpușoie, neputând fi văzuți, pentru a li culeși la timp, erau auziți de către oameni, zile și nopți de-a rândul, văitându-se, fără a li se putea veni în ajutor, nefiind creat a intra pe câmpul de luptă, murind astfel și de foame. Unii atare răniți, muștele li făcuse viermi în eraniu. Adus la spital după 4 zile, în chinuri nesfârșite, operația doctorului nu i-a mai putut ajuta.

Aceștia sunt biruitorii, care umpla de bucurie mulțimea ce jubilează prin orașe!..

În timpul săptămânii s'au îngropat morții, pe câmpul de luptă, iar un căpitan viteaz fu adus în oraș, pentru a i se face onorurile convenite, urmat fiind la groapă de soția și prietenii săi.

Sentimentul general era mereu acela ridicat: de biruință, — înțilnaci însă și pesimiști, cari aduceau o notă discordantă în tonul de mulțumire ce predomină.

Ți-era mai mare ciuda: Ce oameni pot să fie aceia, cari nu intru în simțul tuturor? Ei se întrebau unde ar putea să fugă, dacă vor năvăli rușii, ținta lor fiind spre murați.

Cum putea să aibă cineva asemenea gânduri, când ai noștri i-au sfărâmat în bătae!..

Ba Duminică, ideile acestea cățigă tot mai mult teren. Spre seară vedeai birje încărcate cu înșimii, cu lazi pornind din oraș. Ce spirit să le fi șoptit în urechi lucruri neconștente mulțimei?... Soaptele se tot lățiră, iar străzile deveneau tot mai pline și mai agitate, lumea stând până noaptea târziu.

Abia se așezară la odihnă, când în puterea nopții, cum dormeau mai greu, o detunătură îngrozitoare, dinspre Prut se auzi. O roșeață cuprinsese cerul. Podul de fier fusese aruncat în aer. Bucăți de spija înroșită se amestecau cu norii. Oamenii săriră speriați. Pe la ferestre se auzeau ciocănituri și strigăte: „Vin rușii! Fugiți înțotro puteți!”

Tremurând de spaimă, nu puteau să se îmbrace... Nefiind ce să apuce mai în grabă, înară ce era viu și avea trebuință de îngrijire, și astfel

numai cu sufletul, lăsându-și tot avu-
tul în știrea lui D-zeu, porniră...
ei singuri nu știau în ceiro... unde-
ducea mulțimea, care se ținea de ar-
mata, ce luase drumul spre Stroji-
net.

Ce tumult, ce groază! Detunături
se auzeau. Un pod peste Prut ar-
dea... Șoseaua cea prea îngustă ca să
incapă atâtea mulțime: Călăreți,
trăsuri, care cu muniții, carele de
la Crucea Roșie (răniții fusese lă-
sați și damele erau pe fugă) automo-
bile... Strigăte, țipete, oamenii că-
deau prin șanșuri, ca să nu fie luați
sub picioarele cailor. Tot fugind în-
tr'una până ce se făcu ziua, și atin-
seră satele înveciate sau îndepăr-
tate, pe unde își găseau adăpost.

Pareă veneau turcii sau tătarii
din vremile vechi, astfel fugeau de
cazaci și de furia lor cea dintâi.

Armata inamică însă a luat-o do-
mol. Toate spaimele ei singuri și
le-au făcut. Și e de înțeles: ca în-
ținea necunoscutului. Cine putea să
prevadă cum au să se desfășoare la-
crurile?

Rușii au stat liniștiți 3 zile la
fabrica de zahăr, peste Prut, de un-
de trimițând soli, au negociat pre-
darea orașului.

Intrarea trupelor s'a făcut seara.
Tot orașul era iluminat. Deprimă-
rea a fost de nedescris.

A doua zi târgul era ca mort.
Patrule străine erau postate pe
străzi. Oamenii numai cu șială e-
geau pentru a-și aduce cele trebu-
toare. Administrația străină se în-
grijii îndată de articolele pentru bra-
mă, aducându-le din Basarabia pe
prețuri de nimic. Oamenii săraci e-
rau foarte mulțumiți. De voce, de ne-
voe, lumea se deprinsese și cu re-
gimul acesta, care le punea sub
ochi o viață nouă. Mulți din cei ple-
cați se înturnară, pentru a-și relua
casele în stăpânire, expuse fiind
spargerilor; mai ales că deținuții fi-
ind slobozi din închisori, umplură o-
rașul. Rușii pusese armată să pă-
zească pe la localurile românești:
la consulat, la internate, etc. Cu
toate amabilitățile acestea, unde ve-
deai un soldat rus, îl înconjurai pe
departe. Poliția care circula prin o-
raș cu cuțitul în mână, strigând și
pedepsind cu asprime, căutând spi-
oni, te înfiora.

Jandarmii erau puși de pază și
în grădina publică.

Era tocmai ziua de Luni și femea
ar fi voit să se mai simtă un mo-
ment aproape de fericirea ei. Știa
că granița răsesea nu o poate ni-
meni trece, era numai dorul care o
măna. Când văzu pe jandarm în
poartă, i se pără că dincolo de el e
Siberia. Privi numai de departe lo-
cul despărțirii, ca și cum ar fi pier-
dut ceva ce nu va mai găsi...

Trecuse 6 săptămâni de când țara
era sub stăpânire străină. Într-o Du-
minică seara, pe când lumea îngri-
jită ieșise la plimbare, auzi din de-
părtare niște armonii îngerești.

Fiori te cuprinseseră. În aer era o
liniște ca și cum genul păcii și al
fericirii sbura pe sus. Cântările se
tot apropiiau.

PRIMĂVARA

*De prin pacinicele locuri, din feerica cetate,
Unde pasări din poceste cântă florilor bogate
In mireme și parfumuri, în culori atrăgătoare,
Unde vecinic luminează mii de vase lucitoare;
De prin țara fericirii, unde visurile noastre
Si-au clădit mereu palate rătăcite printre astre,
Unde mii de zâne albe, ce se plimbă prin zambile,
Printre roze fermecate, cântă doine de iubire,
De prin țara răsăfării în plăceri și bucurie,
Unde barzii cu lungi plete se îmbată 'n poezie,
Se coboară primăvara peste lumea ei uitată,
Răspândind parfumul florii pe câmpia întristată,
Si cu mantia-i cea verde, ca într'o zi de sărbătoare,
Chiamă fluturii zburdalnici rătăciți din floare 'n floare*

*Povesteste-ne, regină, bucurii necugetate,
Armonia ce domnește în eterna ta cetate;
La parfumul-a mii de roze din feerica-ți grădină,
Adă basmul veșniciei din cetatea ta divină,
Si înundând pe toți aceia ce-asteptând a ta sosire
Cer ca daruri, primăvară, visuri dulci de fericire*

Sandy Savulescu

— Era armata rusă, care retră-
gându-se din interiorul țării, pe tot
parcursul drumului venea cântând.
După starea lor liniștită, sufleteas-
că, nimem n'ar fi presupus ce se
pregătea: tumultul de a doua zi și
fuga lor peste Prut.

Armata bucovineană intra în
Cernăuți: flămândă, sărăcuțită, obe-
sită, dar victorioasă venind din
munți, unde decimasă pe inamie.
Mese le era întinse pe delaturile
drumului, primii fiind cu flori și
strigăte de entuziasm.

Era toamna târziu — și grădina
desbrăcată de frunze.

Pe cer nouri plumburii se alun-
gan. În urma furtunilor îngrozitoare
și nămeților ce căzuse, în grădina
și prin păduri, crângile copacilor
despicați stăteau aruncate în toate
părțile, de nu aveai unde să calci,
— ca și membrele ciopârțite ale celor
căzuți pe câmpul de luptă — semn
de simpatie între om și vegetațiune.
Natura întregă era în luptă, natura
întregă alături cu omul-simțea du-
rerile sfâșietoare și bocea. Cu capul
în mâini, pe bancă, bătută de vâ-
turi, femeia plângea. O veste îi ve-
nise: Acela care îi era mai scump
decât viața, trebuia să meargă la
luptă... fusese recrutat.

Un an a trecut și altă veste ajunse
până la dânsa.

Era mort!... Total e mort!... Gră-
dina, pădurile, iarăși vor crește și
vor înfrunzi, numai el și atâtea mi-
lioane care mor, nu vor mai vedea
soarele...

Dacă inima oamenilor e aplicată
numai spre rău și spre distrugere,
nesimțind durerile altora, de ce n'ar
distrage D-zeu și pământul, să piară
cu toții, să nu mai fie viața aceasta
de chin și de amar, pentru cei mai
mulți.

Clara

de CORNELIA DRĂGĂNESCU

Pe unde umblase tot timpul, de
când eșise din casinoul, unde după
atâția ani, o revăzuse pe Clara Ran-
tes, Clara Voinescu, acum n'ar fi pu-
tut spune. Umblase ca un halucinat,
ca să scape de venedia care-l urmă-
rea și sdrobit de oboseală căzuse pe
o bancă aci la marginea mării. — Vă-
zuse lumea plimbându-se, auzise cân-
tând muzica, valurile isbindu-se de
mal, și prin toate acestea, auzea încă
glasul ei sec, cu respirația scurtă, sa-
cadată când îi vorbise întretăiat de
un răs strident, nenatural. Și în toate
astea se amesteca o tuse uscată... o
tuse care-i șchiumaia tot corpul. Doam-
ne!.. Ce schimbare!.. În cincispre-
zece ani!.. Nu mai era nici umbra
celei pe care o cunoscuse și a iubi-
se odată!.. Cincisprezece ani de a-
tunci!.. Și acum când o revăzuse,
amintirile se redepteseră puternice,
induisătoare și i se părea că lu-
sese abia ieri... alături, ziua în care
o văzuse pentru prima oară. Făcuseră
cunoștința într'un mod banal. Era o
seară rece de Noembrie. Toată ziua
lătuse vântul și pe seară începuse
să plouă. Cu tot timpul urât mergea
încet pe calea Victoriei, oprindu-se
din când în când pe la vitrine, pe
care le privea aproape fără să te
vadă, cu gândul aiurea și apoi por-
nea iarăși.

Și mergea încet fără să ia seama
la ploaia ce începuse să curgă mai
tare. De odată atenția îi fu atrasă de
o siluetă de femeie. Cu câțiva pași
înaintea lui, mergea ferindu-se de
a nu cădea în lacurile, care se for-
maseră din ploac pe trotuar. Din când
în când se uita în sus ca și cum ar
fi așteptat, că de acolo de sus, de
undeva, se va opri deodată apa, care
cădea mereu. Când trecea în dreptul
vitrinelor mai luminate își privea
rochia și gestul acesta, făcu să se
nasea într'insul reflexia, că poate a-
ceasta era singura ei rochie, pe care
dacă o va ploua, se va strica. Din
fericire, el avea umbrelă.

Fără să stea mult pe gânduri, se
apropie de ea. „D-șoară, îmi dați voce
să vă ofer un loc sub umbrela mea?”
Era o frază banală.

„Îmi permiteți să vă conduc până
acasă? întrebă el. Fata aruncă o pri-
vire repede asupra celui care-i vor-
bea.

„Dacă nu vă deranjez prea mult,
văș ruga să mă conduceți numai
până în strada Academiei, la stația
tramvaiului electric.”

Mergeau acum alături, vorbind

despre vremea rea. Când erau aproa-
pe să ajungă la stație, tocmai pleca
tramvaiul, așa că fură nevoiți să aște-
pte pe cel următor. În timpul acesta
el alină, că tatăl ei care fusese func-
ționar, murise de curând, și rămăsese
ca eu o soră mai mică și cu mama
lor, care suferea de ochi. Pensia ce
le rămăsese era mică și nu le ajun-
gea așa că fusese nevoită să intre în
atelierul de confecțiuni ale unei mari
firme de pe calea Victoriei. Vorbea
sinceră, că și el se simți pe punctul
de a-i destăina, trista lui situație.
Veni însă vagonul de tramvai. Ea
și întinse mâna mulțumindu-i, iar
el asigurând-o că acesta-i făcuse plă-
ecere, se prezintă. „Mireea Obretin”.

Clara Rantes! răspunse ea sură-
zând.

Își strânseseră mâinile, și ea se sui
repede în tramvai.

El mai rămase câteva timp în loc,
privind în urma vagonului pe urmă
porni încet spre casă. Și pe când își
frământa mintea să găsească o solu-
ție pentru a eși din situația asta
tristă, își aduse deodată aminte de
Clara, și jumătatea de oră petrecută
în tovărășia ei, i se pără așa de fru-
moasă atât de plină de farmec, în
cât uită starea lui precară, și adormi
cu gândul la ea. Se deșteptă târziu
a doua zi. Se bucură, când uitându-
se pe fereastră, văzu cerul senin.
Astă-zi își putea vinde umbrela, nu
va avea nevoie de dânsa, așa că era
sigur că va avea eu ce să-și plătească
masa. Astă-zi!.. Dar mâine!.. Ce-o
vrea Dumnezeu!.. Spre seară se
plimba iarăși pe calea Victoriei cu
speranța să revadă pe Clara Rantes.
Târziu de tot, o văzu într'adevăr mer-
gând grăbită alături de o altă fată
cam de aceeași vârstă cu dânsa. O co-
legă, probabil. Când ajunse la câțiva
pași de ea o salută. Întâiu îl privi
cam surprinsă, apoi recunoscându-l
răspunse zimbând. Scena aceasta se
repetă câteva zile de rând. Umbla
toată ziua, cântând vre-o ocupație,
și aștepta cu nerăbdare seara să poa-
tă saluta pe Clara. Și apoi veni ziua
fericită în care primi o eartă postală
de la avocatul căruia îi fusese reco-
mandat, prin care-l poțea să se pre-
zinte imediat. Se duse neliniștit,
și când plecă de acolo era angajat
ca copist. Opt-zeci de lei pe lună...
Ce sumă enormă pentru el, care de
atâtea vreme nu mâncase de cât odată
pe zil!..

Cu câtă râvnă, câtă să se pre in-
eurent cu lucrările de birou. Și seara
cu ce grabă păresea biroul, spre a
nu perde prilejul să salute pe Clara.
Ea se obișnuise așa de mult cu acest
salut, în cât ar fi măhnit-o mult, dacă
nu l'ar fi întâlnit la ieșirea din ate-
lier. Într-o seară, Mireea luându-și
inima în dinți, îndrăzni să-i vorbească
din nou. Ea răspunse amical, și
de atunci se întâlneau în fiecare
seară; o conducea până la stația
tramvaiului. Început cu încetul tre-
cură dela banalele subiecte de con-
versație, la altele mai personale, în-
cepură să-și destăinuiească grijile, ne-
cazurile, aspirațiile.

Și zilele treceau pe nesimțite. Ve-
nise iarna, și trecuse aproape fără să
bage de seamă. Intrau în primăvară.
Drumul de la atelier, până la stația
tramvaiului, îi se părea prea scurt;
acum nu le mai ajungea să-și spună
toate câte aveau de spus și pentru a
prelungi timpul cât aveau să stea îm-
preună. Clara nu mai lua tramvaiul,
ci mergeau pe jos.

Nu-și vorbeau niciodată de senti-
mentele lor, simțeau că se iubesc,
fără să-și o spună. Ce fericit se sim-
țise el în ziua în care Clara îi spusese
că vorbise mamei sale despre el și că
aceasta dorea să-l cunoască. Și când
cunoscu pe doamna Rantes și înțe-
lese cât suferea femeia aceea fiind
forțată să trăiască din munca fetei
sale, îl copriuse o milă adâncă.

Induișat de grijile care frământau
pe bătrâna femeie, își propune că va
face tot ce-i va sta în putință să le
vie în ajutor. Dar cum!.. O iubea

Prințul Mirko al Muntenegrului și soția sa principesa Natalia

GETTA

Roman de V. MESTUGEAN

pe Clara. Dar avea oare dreptul, să lege soarta ei de a lui? E adevărat, seful lui era mulțumit de dânsul, și îi mărise leafa, dar cu o sută cincizeci de lei pe lună, vor putea trăi? Căci se gândi și se frământă multă vreme, fără să poată lua o hotărâre. Și totuși într-o seară de primăvară, îndrăsnii să-i vorbească Clarei de iubirea lui.

Te iubesc Clara, din ziua în care te-am cunoscut. Am trăit de atunci ca într'un vis, ziua întreagă în așteptarea serii în așteptarea orei în care aveam să te întâlnesc. Doriunța mea cea mai scumpă e să te pot numi soția mea. Dar sunt sărac. Clara?...

Mă iubești tu în de jins ca să pot avea curajul să-ți cer să mă aștepti? Spune, mă iubești tu? Ea îl privi adânc.

„Da Mircea. Te iubesc!”
— „Mă iubești, și te iubesc! Să nu ne gândim la altceva acum. De ce să ne amărăm prezentul care-mi pare atât de frumos, gândindu-ne la viitorul care cum stăgure o spuși (și se pare atât de îndepărtat și de întunecat)?”

Ce a urmat pe urmă?... În fiecare seară, același cântec.

Aceleași asigurări de dragoste, aceleași jurăminte pe care nu chostan să-și le repete. Până venia de cădată loviturile una după alta! Cea d'au-tăia, zdrobitoare în simplitatea ei! Era în toată viața, ceea ce pentru magazinele de confecții însemna a fi sezon mort. Clara fusese concediată, promițându-i-se că va fi reprimi-tă pentru sezonul de iarnă. Dar până atunci? Urmă apoi descurajarea, când se reîntorcea acasă oboșită, după ce hătuse la usa atelierelor, și fusese concediată, cu promisiuni vagi, de unii, cu refuzuri nete de alții. Veni apoi lipsa în toată goliciunea ei, o lipsă pe care mândria lor se silca să o ascundă. Ghetele bine lustruite, cu tălpile rupte prin care intra apă; rochia lucioasă, de veșnicul căleat, pentru a părea dacă nu nouă, cel puțin curată! Și în cele din urmă, că-l-ria ne plătită, urmată întâiu de a-ro-ganța proprietarului și apoi de a-menințarea că le va da afară.

Pe urmă! Trăsnetul care-i doborâse pe amândoi!... Partida strălucită! nevisată! nesperată! O văzuse Adrian Voinescu, un fost antreprenor de lucrări îmbogățit printr-o muncă continuă și stăruitoare de zece de ani, și care retras din afaceri își cumpăraseră o moșie înaintea o viață liniștită de rentier. O văzuse într-o zi, când se dusesse să ridice pensia. Il izbise frumusețea ei, poate mai mult uerul ei îngrijat, deprimat.

O urmărise până acasă, și pe urmă li fusese nșer să capete informații despre ea și familia ei. Căută mijlocul să-i facă cunoștință și prilejul se ivi repede.

Văzu lipit pe geamul casei lor un bilet „de închiriat”, și fără să mai stea pe gânduri, intră sub pretext că vrea să caute locuință. Iși dete repede seama, cu câtă rememare su-porțau nevrozele, mai reveni de vre-o două ori și cum era singur și n'avea de căt rude foarte îndepărta-te care n'ar fi avut dreptul să-i ceară socoteală de faptele lui, se hotărî repede și ceru deamăci Rantesc, pe Clara, de soție. Fu ca un trăsnet care le buimăci pe amândouă. Când se reuleseră puțin deamăci Rantesc ceru timp de câteva zile pentru răspuns. Voinescu plecă surprins de atitudi-nea lor. Fără să și-o mărturisescă, o simțea îngrijat în același timp. Cu-noscând starea lor materială, le ex-puase pe a lui, fiind sigur că va fi acceptat imediat. Amânarea asta li da de gândit. După plecarea lui, Clara se arzăse plângând în bra-țele mamei sale, și îi destăinuă iubi-rea ei pentru Mircea. Știa că parti-da care se prezintăse le asigura nu numai o viață liniștită, dar chiar îmbogățită de un lux, la care nici nu răvniseră încăl vreo dată!...

Și asta nu numai pentru Clara,

S-a pus sub tipar o nouă lucrare a d-lui V. Mestugean, un roman cu titlul Getta.

Originalitatea febului de tratare a subiectului, psihologia amănun-țită a eroilor, care are rara cali-tate de a reiesi din acțiunea ce se desfășură cu vioacitate, fiind pînă la capăt încordată atenția citi-torului, momente dramatice puter-nice alterând cu scene de umor și

duioșie, descrieri viguroase, — sunt însușiri cari asigură noiei lucrări a d-lui Mestugean un strălucit suc-ces.

Vaputul că în literatura noastră n'a apărut de multă vreme un ro-man, face ca apariția Gettei să fie așteptată cu un deosebit inte-res de publicul iubitor de litera-tură originală.

dar pentru ele toate! Putea mama să-i ceară să se sacrifice pentru ele? Pe deoparte se oferea scaparea com-pletă, definitivă de toate grijile, de toate necazurile; pe de alta nenoro-cirea Clarei!

— Nu-și mai spusera nimic în pri-vincia asta. Restul zilei trecu într-o tăcere apăsătoare. Spre seară, pe vremea când venea Mircea de obi-ceiu. Clara se îmbracă și-i spuse mamei sale că se duce să se preum-ble puțin. Iar el, când o văzuse ve-nind spre dânsul palidă, cu ochii ro-șiți luc de plâns, avu intuiția că se întâmplase o nenorocire. Plecară im-preună spre Sosea. Mergeau alături cu sufletul coprins de neliniște, ne-îndrăznind să întrebe ce i s'a întâm-plut. Când ajunseră la sosea coliră întruna din altele laterale, și se a-gezară pe o bancă ascunsă într'un tufis. Acolo Clara își buci în plâns și cu vocea întredăiată de suspine, îi povesti tot. I se păru că simte iarăși căpăl ei rezemat de umărul lui, auzea iarăși plângerile ei desnădăjduite.

Plânseră amândoi ca doi copii strâns îmbrățișați. Incepuse să se înopleze bine când se despărțiră, isto-viți de atâtă sbucium, îndurerăți. Clara alergase la el, mânăta de spe-ranță nebună că el o va putea scăpa; și cum el nu putuse, se resemnase în cele din urmă. Veden că nu-i remă-nea de căt să se sacrifice pentru ni-săi, și se despărțea acum pentru tot-deamăci de el, care fusese prima și va rămâne și singura ei iubire. Avea sufletul sfârșit dar fără neceaz, fără mă pentru acel care prin forța im-prejurărilor nu putuse să și-o păstreze. Și pe urmă?... Noptile care urmară, când se svărcolisă în patul lui ca pe cărbuni aprinși, plângând cu capul înfundat în perne pentru a înăbuși sughițurile de plâns care-l sguđuiau ca niște friguri. Și zilele în care muncea ca un salahor, pen-tru a nu avea timp să se gândescă la aceia pe care o perduse. Dar nopti-le nedormite și munea încordată îl prăpădiseră în scurt timp până într'atât în căt fusese nevoit să stea câteva vreme în pat. Când putu să iasă din casă, aflase că Clara deveni-a soția lui Adrian Voinescu, și că mândoi plecaseră într-o lungă călăt-o-rie de nuntă. Știa acum că totul e irevocabil, știa, că ea plecase și că n'are s'o mai revadă poate nicioda-tă!... Nu trebuia să se mai gândească la ea?

(Sfârșitul în n-rul viitor).

Viața artistică și literară

Marele poet d'Annunzio, care mai acum citiva timp a fost rănit la ochi pe când se dădea jos din aeroplan, a primit următoarea telegramă din partea lui Maurice Barrès:

„Amicii d-tale francezi sunt obi-niștiți. Spune-ne că amândoi ochii-ți în slujirea geniului d-tale, vor con-tinua să scoată imagini din frumu-sețea lumii.

„Ar fi foarte fericită Barbaria să distringă o privire care înfăptuiește capodopere!

„Te sărut, scumpe și glorios prie-ter, soldat al lui Cădornă.”

„Cu toții trăim aci în așteptarea

bătăliei de la Verdun, dar iureșul german nu va ajunge să rupă fron-tul admirabililor noștri soldați, și mai mult ca ori când, avem certitudinea desăvârșitului triumf final al civilizațiunei.

„Trăiască Italia! Al d-tale con-frate.

Maurice Barrès.
La aceasta poetul italian a răs-puns:

„Scumpul meu frate,
„Puțin importă astăzi dacă lumina slăbește sau se stinge! Un lup-tător face căt și altul, și pot fi foar-te bine inlocuit.”

„Am putut să mă închin în fata figurai sfinte a croului din Laybach, câteva ceasuri înainte de a nu mai vedea. Dar trebuie ca lumina să nu se stingă nicăi să nu slăbească, în lumea amenințată de cea mai urată obscuritate, de către acești barbari cari deja de prea multe ori au cer-cat să întreprună și să falsifice ar-monia spiritelor și formelor, inven-tate de rasa noastră creatoare.

„Sângele francez nu este azi de căt lumina care țâșnește, și cimentul fără formă de la Donauort e plin de viață ideală, ca blocurile celei mai frumoase marmore de unde es statuele.

„Din dureroasa mea imobilitate, sufletul meu cantă spre bătaia sublimă. Am voi cu toții să ne lup-tăm, lungă voi, în clipa aceasta de pericol și de glorie supremă. Nu aveți grije de ochii mei, dar salvați frumusețea lumii, pentru ochii celor cari vor veni după noi.”

„Trăiască Franța!”
Gabriel d'Annunzio

Tricentenarul lui Shakespeare. La Londra se fac pregătiri pentru comemorarea celor 300 ani de la moartea lui Shakespeare. Progra-mul serbărilor va fi următorul:

Duminică 30 Aprilie: Predici speciale la Westminster-Abbaye și în toate bisericile. Luni 1 Mai: După prânz, mare meeting la primă-rie. D. Asquith, primul ministru al Angliei și președintele comitetului pentru comemorarea lui Shakes-peare, va vorbi despre marele poet. Marti 2 Mai: Reprezentație de gală la „His Majesty Theatre”, sub patronajul regal și în folosul „Crucei roșii” britanice. Se va juca bine-în-țeles o piesă de Shakespeare. Mercuri 3 Mai: Conferințe în școli despre viața și operam-relei d'amaturg; sedința comemorativă a Academiei engleze, unde va vorbi Sir. J. W. Mackail. Vineri 5 Mai: Pele-inaj la Stratford, locul nașterii lui Sha-kespeare. Seară' reprezentație de gală la teatrul „Memorial” sub pa-tronajul familiei regale.

Parisul și Berlialul se pregătesc și ele în vederea acestei scumpe ani-versării.

Ati la „Comedia franceză” cit și la „Deutsches Theater” se prepară cu îngrijire ciclul complet al pieselor lui Shakespeare. Cu doșebire în Germania Shakespeare e ținut în cea mai mare cinste. Se știe că Reichard — cel mai desăvîrșit „metteur en scene” din lume are un doșebit cult pentru autorul englez și operele lui. Cielurile Shakespeare, care în mai tot anul așiful au

clștigat o reputație universală și astăzi critica e unanimă în a recu-noaște că nicăieri nu se joacă Sha-kespeare, mai bine ca la „Deutsches Theater” din Berlin.

(Gazeta Transilvaniei).

SACUL CU GLUME

— Nu'mi place circanul ăsta, zi-ce encoana servitoarei, care vine din piață cu o pasăre tăiată și ju-mulită, nu'mi bate la ochi.

— Lasă, enconiță, să și-i garniseze cu eu cartofi prăjiți și eu salată ver-de și o să vezi cum o să-ți placă. Știi că și d-ta, când îți pui dia-mantialele.

Își făcuse un grajd nou și voia să pue, d'asupra eleganței intrării, o in-scripție potrivită. I se propuse de-șiva jăretierii: Houni soit qui mal y pense (necinstil să fie cel care va gândi rău).

Un pictor o transerise cu litere mari ornate și împodobii intrarea grajdului cu ea.

Succesul a fost mare. Toți vizita-torii luxosului adăpost al cailor îl felicitară pentru spirituala inscrip-țiune. Și spirituală era, în adevăr, dar numai pentru că pictorul gre-șise de pusese un a în loc de e și inscripțiunea se citea astfel:

Houni soit qui mal y panse (necin-stit să fie cine o țesăla rău).

Bucurați-vă CU TOȚII LA 2 APRILIE
VA APARE REVISTA „ESPERANTO”

Fără profesor, fără gramatică, fără guvernanta
După o metodă practică
toți cetitorii acestei REVISTE vor în-văța perfect a vorbi limbele:

ESPERANTO-FRANCEZA
GERMANA și ENGLEZA
precum și Numărătoarea, Măsurătoarea și Valorile tuturor Statelor din lume

REVISTA va apare:
Luni, Mercuri și Vineri

Abonamentul
pe un an lei 16; pe 5 luni lei 8.25
pe 3 luni „ 4.25; pe o lună „ 1.50

IN FIECARE DUMINICA
va apare:
Biblioteca Limbelor Străine
conținând cele trei numere de mai sus, în plus un număr literar, toate broșate într'un volum

Abonamentul la Biblio-teca limbelor străine:
pe un an lei 20; pe 6 luni lei 10.50
pe trei luni lei 5.50; pe lună lei 2

Toate abonamentele se vor trimite prin mandat postal la adresa:

„ESPERANTO”
HOTEL REGELE FERDINAND
str. Polizu No. 8, București

Crimă neiertată
comit părintii cari nu și vor abona copiii la revistele de mai sus.

Nu trebuie să lipsească din nici o casă
revistele de mai sus, deoarece limbete străine sunt indispensabile ori cui și în special d-lor călători, învățători, funcționari, școlari, în sfârșit ori că-ruoi om care are ambiția să valoreze ceva în societate.

NOUA SERIE

a marilor și
valoroaselor

PREMIII

ce oferă ziarul „UNIVERSUL” abonaților săi, la tragerea din luna Mai 1916

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cuponul de Mai 1917

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoar cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobile de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Vile și Hoteluri.

Un elegant BUFET lustruit mahon

având 3 despărțituri cu placa de marmoră și oglindă, cumpărat de la „Compania Americană”, mare depozit de mobile, strada Carol No. 74, etaj I

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravu No. 37 și str. Șerbănicea No. 10. Sucursala: Calea Victoriei No. 107.

Un gramofon „Gigant”

cutia lustruită mahon, mecanismul extra forte, cu arc dublu, cântă 7 cântece după un remontajiu. „Pavilionul de alamă”, de cea mai mare mărime, Brațul acustic conic ultima perfecțiune. Diafragma „Exhibition”, inclusiv 6 plăci duble (12 cântece) opere alese. Acest gramofon este cel mai puternic și înzestrat cu o mecanică foarte solidă, merge aproape jumătate de ora, după un remontajiu. Ne-a fost furnizat de Marele magazin de muzică JEAN FEDER, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei 54.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de lichieri, siropuri și cognacuri, au fost cumpărate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Mai 1916

Una vioară fină cu cutie forma vioarei, captușită cu catifea, inclusiv arcuș cu capra de fildeș garnitură de coardă engleză, caperton și surdină. Una chitara fină de palisandro; Un clarinet de abanos fin, cu 8 ciape de Bichel și brațară ios la corpul de rezonanță, inclusiv 12 pene de rezervă. Aceste toate ne-au fost furnizate de Magazinul general de muzică „La Harpa” București, str. Colței nr. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a marfurilor ce debitează.

Una pușcă de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zavoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuiți atât pulbere neagră, cât și pulbere fără fum; Una pușcă de vânătoare cu două țevi cu zăvor, de încălzire sistem „Greeber”. Un revolver semi-automat „Havo” cu țeser de sâmbet. Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărat de la Marele magazin de arme și biciclete B. D. Zissu, furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei 44 București.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapisate; Una măsuță de bambu; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un coș de bambu cu oglindă de cristal pentru ațene. Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobile Marco Dalte-Kremer, str. Carol 62, București.

Cinci chimire igienice după măsură, calitate Ia, (Briul lui Iov), singurul brevetat în țară și inventat de d. căpitan Iov, din Pitești, care are proprietatea de a preveni și vindeca chiar boale vechi, de stomac, rinichi, constipație, șale, după cum se constată din numeroasele scrisori de mulțumire primite de la persoanele ce-l poartă.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Camelia, puteratic parfumată cu liliac, măgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Camelia”, A. S. Afilian, str. General Florescu nr. 6, București.

1 Coșuleț de metal fin argintat pentru servit pesmeți; 1 Vas automat pentru unt, de metal fin argintat cu interiorul de cristal; 1 serviciu de dejun de alpaca argintat conținând 2 ouare, 1 vas pentru unt și 2 solnițe mici; toate pe un suport elegant; 1 fructieră de metal alb fin argintat, 1 baston cu mineral de argint veritabil mărcat de stat; 1 pungă de alpaca fin argintată; 1 Cutie captușită cu mătase ros conținând 1 încheietoare de ghețe, 1 încheietoare de mânuși, 1 mașină de întins mânuși, 1 os de pantofi, toate de metal foarte fin argintat; 1 pendulă mare de salon de stejar închis cu bătaie frumoasă și întorcându-se odată la 15 zile. Furnizate de marele Magazin de bijuterii, Frații Roller str. Carol 50 Etaj I

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de perete frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel având și aparat Pres-Papier

8 Lămpi de masă complete cu sticlă, sticlă și abatjour din lumina la fel cu gazul acțian, revărmind mai elin ca orice fel de jurnat și chiar decit petrolul. Aceste lămpi ne au fost furnizate de firma Cassalid, a societății dr. V. Rosculeț și Conții R. și G. de Roma, București str. Dr. Lueger No. 5.

50 dejunuri copioase la marele restaurant Europa din Pasagiul Român

Un lavabon de faianță englezesc, alb, pe un picior de fontă vopsit și lăcuit alb, cu ventili de scurgeri cu fantă nichelat. Bateria de scurgere din alamă fin nichelat, furnizate de Teirich & C-ine, succesor Carol Weinlich, Telefon 671

5 sortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de erin Flora, 1 săpun de toale de erin, 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți

4 Splendide sachetri pentru dame

Atară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concursarea la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori

Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană